

Đọc tài liệu tổng hợp và biên soạn lại các nội dung liên quan tới văn bản Gặp Ka-ríp và Xi-la nằm trong **Bài 2 Ngữ văn 10 tập 1 Chân trời sáng tạo**. Với nhiều cách trình bày khác nhau cho các câu hỏi trong bài, các em sẽ có góc nhìn đa dạng hơn về văn bản này.

Ô-đi-xê (Odyssey) là một tác phẩm sử thi lớn của Hy Lạp cổ đại, gồm 12110 câu thơ, chia thành 24 khúc ca. Qua việc kể lại cuộc hành trình trở về quê hương của Ô-đi-xê (Odysseus) sau chiến thắng tại thành Tơ-roa (Troy), tác phẩm ca ngợi trí tuệ, dũng khí, nghị lực của con người với khát vọng chinh phục thế giới và niềm mơ ước về một cuộc sống hoà bình, yên vui, hạnh phúc; ca ngợi tình yêu quê hương, tình vợ chồng, cha con, tình bạn cao cả, thuỷ chung.

Nội dung tác phẩm có thể tóm tắt như sau:

Chiến tranh thành Tơ-roa kết thúc với mưu “con ngựa gỗ” của Ô-đi-xê. Chàng trở về quê hương theo đường biển. Thủy thủ đoàn lênh đênh trên biển cả mênh mông, qua nhiều quốc đảo xa lạ, chịu đựng và vượt quá muôn vàn tai họa, thử thách do thiên nhiên và thần linh mang lại. Cuối cùng, chỉ một mình Ô-đi-xê sống sót. Chàng trôi dạt đến một quốc đảo xa xôi – xứ Phê-a-xi (Phaiakian). Nhờ sự giúp đỡ của công chúa Nô-đi-ca (Nausikaa) cùng phụ vương của nàng - đức vua An-ki-nô-ốt (Alcinous), Ô-đi-xê về được quê hương.

Ô-đi-xê cùng với con trai là Tê-lê-mác (Telemakhos) dùng mưu đánh bại 108 vị cầu hôn - những kẻ hằng ngày đến vây hãm, ép buộc vợ của Ô-đi-xê tái giá với một người trong số họ, vì cho rằng Ô-đi-xê đã chết. Bọn cầu hôn bị triệt hạ. Sau 20 năm xa cách, Ô-đi-xê đoàn tụ cùng vợ và gia đình. Chàng tiếp tục trị vì vương quốc của mình.

Đoạn trích Gặp Ka-ríp và Xi-la thuộc khúc ca XII của sử thi Ô-đi-xê, nói về những thử thách đối với Ô-đi-xê và các bạn đồng hành khi gặp các quái vật biển.

Soạn bài Gặp Ka-ríp và Xi-la ngắn gọn

Trước khi đọc

Theo bạn, người giữ vai trò đứng đầu, lãnh đạo một tập thể cần phải có những ưu điểm nổi trội nào về phẩm chất và năng lực?

Trả lời

Người đứng đầu hay lãnh đạo cần phải có những phẩm chất nổi bật như trung thực, thẳng thắn, có kiến thức sâu rộng, biết cách quản lí các công việc hợp lí, hiệu quả.

Đọc văn bản

Theo dõi: “Tôi” ở đây là ai? Chi tiết nào giúp bạn nhận ra điều đó?

Trả lời

- “Tôi” ở đây là nhân vật Ô-đi-xê.

- Vì Ô-đi-xê là nhân vật chính trong văn bản này, người "quay lại thuyền và cổ vũ các bạn đồng hành cởi buộc lái" chính là thuyền trưởng Ô-đi-xê

Dự đoán: Chi tiết “bụi nước bắn lên” và “tiếng sóng đập âm âm” cho thấy điều gì sắp xảy ra?

Trả lời

- Chi tiết “bụi nước bắn lên” và “tiếng sóng đập âm âm” thể hiện sự dữ dội và nguy hiểm nơi biển cả. Báo hiệu sắp có một điều chẳng lành xảy đến

Suy luận: Cách nói “lựa lời dịu ngọt” của Ô-đi-xê trong tình huống này, theo bạn có thực sự cần thiết không và nó có tác dụng gì?

Trả lời

- Theo em, cách nói nhẹ nhàng, ngọt ngào trong tình huống này là thật sự cần thiết, vì trước những nguy hiểm sắp đến, người ta cần những lời động viên để nâng cao tinh thần chiến đấu và ý chí kiên cường của các thủy thủ, điều đó sẽ giúp họ vượt qua khó khăn, vững tâm hơn.

Sau khi đọc

Câu 1 trang 47 Ngữ văn 10 Tập 1 CTST

Trả lời

- Các sự kiện chính được kể trong văn bản trên bao gồm:

1. Sau khi chôn cất En-pê-no, Ô-đi-xê cùng những người bạn lên đường vượt biển cả để trở về nhà và chàng được nghe Xi-éc-xê dự báo trước về những nguy hiểm.
2. Ô-đi-xê căn dặn mọi người những điều Xi-éc-xê đã nói, giải thích tỉ mỉ và cùng bàn trước kế hoạch. Khi đến gần đảo Xi-ren, tất cả đều thực hiện theo đúng dự định đã bàn trước đó.

3. Vừa ra khỏi đảo họ đối mặt với thiên nhiên dữ dội và đánh tuột mái chèo đồng thời họ phải đối mặt với một bên là Xi-la, một bên là Ka-ríp.
4. Đánh mất sáu tay trèo khỏe nhất vào tay Xi-la vì chỉ kịp chú ý đến Ka-ríp.

- Theo lời tiên đoán của Xi-éc-xê, để tránh sự quyến rũ nguy hiểm của các nàng Xi-ren, Ô-đi-xê đã căn dặn thủy thủ cần nhét sáp vào tai, không được nghe giọng hát của các nàng Xi – ren không để bị nguy hiểm, rơi vào chỗ chết

Câu 2 trang 47 Ngữ văn 10 Tập 1 CTST

Trả lời

- Những thử thách bất ngờ đến với Ô-đi-xê và bạn đồng hành:

+ Khi thuyền của họ đến đảo của Xi-La và Ka-ríp: ‘‘Các bạn tôi sợ quá, đánh tuột cả mái chèo, khiến chúng rơi tõm xuống biển và trôi là là mặt nước’’. Ô-đi-xê đã phải động viên, xốc lại tinh thần cho mọi người

+ Vừa đi khỏi đảo, bụi nước bắn lên như một màn sương từ những ngọn sóng lớn cùng tiếng sóng đập ầm ầm.

+ Ô-đi-xê quên mất lời dặn dò của Xi-éc-xê là không được cầm vũ khí. Chàng đã vội mặc áo giáp và cầm hai ngọn giáo dài

+ Những người bạn đồng hành vì quá sợ hãi nên đã đánh tuột cả mái chèo xuống biển.

+ Xi-la và Ka-ríp đã tấn công mạnh vào thuyền của Ô-đi-xê và bắt mất sáu người khỏe mạnh nhất

Câu 3 trang 47 Ngữ văn 10 Tập 1 CTST

Trả lời

- Việc sử dụng ngôi kể thứ giúp thể hiện sự chân thực của văn bản, giúp cho người đọc hiểu được những suy nghĩ và hành động của các nhân vật rõ ràng, chi tiết hơn. Giúp văn bản có chiều sâu.

Câu 4 trang 47 Ngữ văn 10 Tập 1 CTST

Trả lời

- Hình tượng những quái vật biển như Ka-ríp, Xi-la được xây dựng từ hiện tượng tự nhiên đó là sóng thần hoặc vòi rồng trên biển.

- Từ những hiện tượng ấy, chúng ta có thể hình dung về một thời gian sử thi đã thuộc về quá khứ, đó là thời gian của cộng đồng và một không gian sử thi rộng lớn, thường gắn liền với những cuộc phiêu lưu của các vị anh hùng.

Câu 5 trang 47 Ngữ văn 10 Tập 1 CTST

Trả lời

Ô-đi-xê là người giữ vai trò lãnh đạo trong cuộc hành trình vượt biển trở về quê nhà. Ô-đi-xê luôn gọi những thủy thủ của mình là "các bạn ơi". Chàng không coi họ là những tôi tớ, người hầu của mình mà coi họ như những người bạn, những người đồng đội thực sự của mình. Ô-đi-xê luôn biết cách chỉ đạo, hướng dẫn thuyền viên của mình. Chàng thể hiện sự thông minh ở chi tiết: nhét sáp vào tai các bạn đồng hành để họ có thể tập trung chèo thuyền. Ô-đi-xê chứng tỏ bản lĩnh kiên định khi dặn các thuyền vẫy trời mình lại chặt hơn nữa nếu chàng bị dụ dỗ bởi tiếng hát của các nàng Xi-ren. Tất cả những điều trên, hình ảnh Ô-đi-xê hiện lên trước mắt bạn đọc là một người thủ lĩnh thông minh, nhanh nhẹn, khéo léo, điềm tĩnh, luôn đồng hành cùng những người bạn của mình khi gặp khó khăn, thử thách.

Câu 6 trang 47 Ngữ văn 10 Tập 1 CTST

Trả lời

Đoạn trích trên lấy cảm hứng chủ đạo từ những hiện tượng tự nhiên trên biển và khát vọng chinh phục thiên nhiên của các vị anh hùng thời xưa.

Soạn bài Gặp Ka-ríp và Xi-la chi tiết

Các em học sinh bấm vào link trong câu hỏi để xem nhiều cách trả lời chi tiết khác nhau cho từng câu.

Trước khi đọc

Câu hỏi

Theo bạn, người giữ vai trò đứng đầu, lãnh đạo một tập thể cần phải có những điểm ưu trội nào về phẩm chất và năng lực?

Trả lời

Theo em, với cương vị là một người giữ vai trò đứng đầu, lãnh đạo một tập thể cần phải có những điểm ưu trội về phẩm chất và năng lực như sau:

- Về phẩm chất:

- + Là một người chính trực, dũng cảm, tốt bụng, có tấm lòng bao dung.
- + Yêu quê hương, luôn ghi nhớ công ơn tổ tiên.
- + Có trái tim yêu thương, sẵn sàng giúp đỡ mọi người trong tập thể khi họ gặp khó khăn.

+ Nghị lực sống mạnh mẽ, luôn hướng tới cộng đồng.

- Về năng lực:

+ Người có sức khỏe, có trí tuệ.

+ Có khả năng giải quyết những vấn đề trong cộng đồng.

+ Nhạy bén, công bằng trong mọi việc.

=> Đó phải là người vừa có đức, vừa có tài, phải là tấm gương sáng để mọi người học hỏi, kính trọng và từ đó tập thể cũng trở nên lớn mạnh, đoàn kết hơn.

Đọc văn bản

Theo dõi: [Tôi ở đây là ai? Chi tiết nào giúp bạn nhận ra điều đó trong Gặp Ka-ríp và Xi-la?](#)

Dự đoán: [Chi tiết bụi nước bắn lên và tiếng sóng đập ầm ầm cho thấy điều gì sắp xảy ra?](#)

Suy luận: [Cách nói lựa lời dịu ngọt của Ô-đi-xê trong tình huống này](#), theo bạn có thực sự cần thiết không và nó có tác dụng gì?

Sau khi đọc

Câu 1. [Tóm tắt các sự kiện chính được kể trong văn bản Gặp Ka-ríp và Xi-la](#) và cho biết: theo lời tiên đoán của Xi-éc-xê, Ô-đi-xê đã căn dặn thủy thủ phải làm những gì để tránh sự quấy nhiễu nguy hiểm của các nàng Xi-ren?

Câu 2. [Dù đã có những dữ liệu khôn ngoan, đề phòng khả năng xấu nhất, Ô-đi-xê](#) và bạn đồng hành vẫn phải đối mặt với nhiều thử thách bất ngờ. Các chi tiết nào cho thấy điều đó.

Câu 3. [Việc sử dụng ngôi kể thứ nhất trong văn bản Gặp Ka-ríp và Xi-la](#) có ưu thế gì so với ngôi thứ ba?

Câu 4. [Hình tượng quái vật biển như Ka-ríp, Xi-la được xây dựng từ](#) hiện tượng tự nhiên nào? Các hiện tượng ấy giúp bạn hình dung như thế nào về không gian, thời gian sử thi?

Câu 5. [Phân tích một số chi tiết thể hiện bản lĩnh của Ô-đi-xê](#) trong vai trò một người lãnh đạo trước những khó khăn, thử thách mà chàng và các bạn đồng hành phải đối mặt.

Câu 6. [Nêu cảm hứng chủ đạo của đoạn trích Gặp Ka-ríp và Xi-la.](#)

Tổng kết

Nội dung chính

Đoạn trích “Gặp Ka-ríp và Xi-la” kể về cuộc hành trình trên biển của Ô-đi-xê và các bạn đồng hành khi gặp các quái vật biển.

Bố cục

Bố cục văn bản Gặp Ka-ríp và Xi-la có thể được chia thành 3 phần như sau:

- Phần 1 (từ đầu ... cõi trời cho tôi): Thuyền của Ô – đi – xê trước khi gặp thử thách
- Phần 2 (tiếp theo ... chỗ chết): Thuyền của Ô – đi – xê khi mới gặp Xi-ta
- Phần 3 (còn lại): Thuyền của Ô-đi-xê trong cuộc chiến với Xi-ta và Ka-ríp

Giá trị nội dung

- Văn bản cho thấy tinh thần tinh táo, dũng cảm và mưu trí của Ô-đi-xê và những người anh hùng là bạn của ông trên hành trình đi qua
- Thể hiện phần nào được hành trình vượt biển cả đầy khó khăn, gian khổ của Ô-đi-xê và những người bạn
- Khắc họa hình tượng nhân vật Ô-đi-xê như một vị lãnh đạo, chỉ huy và dẫn dắt cả đoàn băng qua biển
- Cho thấy tấm lòng ca ngợi, trân trọng và đồng cảm với những người anh hùng được nhắc tới trong văn bản của người viết
- Đưa ra bài học khuyên con người phải biết vượt qua những cám dỗ, thử thách trong cuộc sống để thành công

Giá trị nghệ thuật

Trong văn bản sử dụng các biện pháp nghệ thuật là:

- Nghệ thuật so sánh, ẩn dụ
- Nghệ thuật phóng đại

Các biện pháp nghệ thuật này mang lại nhiều giá trị cho tác phẩm:

- Văn bản thể hiện được đặc trưng của thể loại thần thoại về ngôn từ, hình tượng nhân vật,...
- Nhân vật được xây dựng trong văn bản là kiểu nhân vật điển hình, đại diện cho những người anh hùng cổ đại
- Không gian, thời gian không xác định

- Các hiện tượng quái vật trên biển đều xuất phát từ tự nhiên, cho thấy thời gian của cộng đồng và một không gian sử thi rộng lớn, thường gắn liền với những cuộc phiêu lưu của các vị anh hùng.

Xem thêm:

-/-

Trên đây là nội dung **soạn bài Gặp Ka-ríp va Xi-la Chân trời sáng tạo** do Đọc tài liệu tổng hợp và biên soạn. Hi vọng tài liệu giúp các em [soạn văn 10 Chân trời sáng tạo](#) tốt hơn mỗi ngày.